

Broj: 03/10-50-18-43-19/20
Sarajevo, 02.10.2020.

Istraživanje broj: 323

Vrsta istraživanja: **INF**

TRETMAN DRŽAVNOG SLUŽBENIKA ZA VRIJEME TRAJANJA SUSPENZIJE U CRNOJ GORI, HRVATSKOJ I SRBIJI

Pripremila:
Nihada Jeleč

Deskriptor: državni službenici

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

Sadržaj

I. Uvod	3
II. Crna Gora	3
III. Hrvatska	4
IV. Srbija.....	5
V. Izvori informacija.....	7

TRETMAN DRŽAVNOG SLUŽBENIKA ZA VRIJEME TRAJANJA SUSPENZIJE U CRNOJ GORI, HRVATSKOJ I SRBIJI

I. Uvod

Pojam „državni službenik” definiran je zakonom o državnim službenicima u Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji. Zakonom su, pored ostalog, propisani disciplinska i materijalna odgovornost državnog službenika, pokretanje i vođenje disciplinskog postupka u slučaju kad je državni službenik prekršio određene zakonske obaveze koje se odnose na njegovu službu, te kazne koje se mogu izreći u navedenom postupku. U sve tri države u zakonu je preciziran način upisa u evidenciju i uvjeti brisanja iz evidencije disciplinskih kazni.

Jedna od mogućih mjera koja se može primijeniti prije izricanja disciplinske kazne je suspenzija državnog službenika odnosno, kako je definirano u Crnoj Gori, zabrana obavljanja poslova u državnom organu, ili udaljenje iz službe - u Hrvatskoj, ili privremena udaljenost s rada - u Srbiji.

„Suspenzija ili udaljenje iz službe posebna je mjera koja se primjenjuje na državnog službenika za kojeg se sumnja da je povrijedio službenu dužnost. Riječ je o posebnoj mjeri koja nije sankcija jer još nije utvrđena disciplinska odgovornost državnog službenika. Naime, cilj je suspenzije da se državnog službenika privremeno udalji iz službe dok traje postupak utvrđivanja povrede koja je takva da bi njegov ostanak u službi mogao štetiti interesima službe. To udaljavanje iz službe privremenog je karaktera, povlači za sobom posljedice koje pogađaju državnog službenika (ovisno od slučaja do slučaja), a one se odnose na plaću za vrijeme udaljavanja iz službe”, navedeno je u naučnom radu Anice Drmić pod nazivom „[Disciplinska odgovornost državnih službenika](#)“, str. 63.

Suspenzija je na isti način objašnjena i u stručnom radu „[Disciplinska odgovornost državnih službenika u pravu Republike Srbije](#)“ autora Damira Jurasca (str. 193): „Po svojoj prirodi udaljenje s rada nema karakter kazne već je samo provizorno i zaštitno sredstvo u interesu službe. Udaljenjem službenik ne gubi svoje svojstvo – on i dalje ostaje službenik i zadržava svoje radno mjesto, jedino ne obavlja svoje redovne zadaće“.

U slučaju izricanja sankcije državni službenik ima pravo na novčanu naknadu u visini od 50 posto plate u Srbiji (ako mu nije određen pritvor), 60 posto plate u Crnoj Gori, a 60 do 80 posto plate u Hrvatskoj, u zavisnosti od toga da li izdržava porodicu ili ne.

Ovaj istraživački rad odgovara na pitanje kakav je tretman državnog službenika u vrijeme trajanja njegove suspenzije u Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji i pripremljen je na zahtjev naručioca.

II. Crna Gora

[Zakon o državnim službenicima i namještenicima](#) definira pojam državnog službenika u Crnoj Gori. Prema članu 2. ovog zakona, državni službenik je lice koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu za vršenje poslova kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa. Državni službenik je i lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne prirode.

Isti Zakon, pored ostalog, propisuje disciplinsku odgovornost državnog službenika. Osnov disciplinske odgovornosti definiran je članom 93. ovog zakona na sljedeći način: „Državni službenik, odnosno namještenik disciplinski je odgovoran za povrede službene dužnosti iz radnog odnosa, koje mogu biti lakše ili teže. Odgovornost za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost”.

U Crnoj Gori je propisana mjera privremenog ograničenja vršenja dužnosti, koja, pored ostalog, obuhvata i suspenziju državnog službenika. U skladu s članom 111. Zakona o državnim službenicima i namještenicima, državnom službeniku, odnosno namješteniku protiv koga je pokrenut krivični postupak, odnosno disciplinski postupak zbog teže povrede službene dužnosti, ako bi njegovo prisustvo štetilo interesu državnog organa, može se do okončanja tog postupka ograničiti vršenje dužnosti na način da mu se:

- ograniče ili oduzmu data ovlašćenja;
- odredi mjera privremenog raspoređivanja na drugo radno mjesto;
- zabrani obavljanje poslova u državnom organu (suspenzija).

O privremenom ograničenju vršenja dužnosti, kako je uređeno članom 112, odlučuje starješina državnog organa rješenjem koje se donosi u skraćenom postupku. Prilikom odlučivanja starješina državnog organa će voditi računa koji oblik privremenog ograničenja vršenja dužnosti će najefikasnije obezbijediti interes državnog organa. Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.

Pravo državnog službenika na naknadu u slučaju zabrane obavljanja poslova u državnom organu navedeno je u članu 113. ovog zakona. **U toku trajanja suspenzije državnom službeniku se isplaćuje naknada u visini od 60% zarade isplaćene u mjesecu koji prethodi izricanju te zabrane.** Državnom službeniku, odnosno namješteniku vraća se neisplaćeni dio zarade sa zateznim kamatama, ako:

- krivični, odnosno disciplinski postupak bude obustavljen;
- krivični, odnosno disciplinski postupak zastari;
- u disciplinskom postupku bude utvrđeno da nije učinio povredu službene dužnosti zbog koje mu je zabranjeno obavljanje poslova u državnom organu.

III. Hrvatska

U Republici Hrvatskoj državni službenici su osobe koje u državnim tijelima kao redovito zanimanje obavljaju poslove iz djelokruga tih tijela utvrđene Ustavom, zakonom ili drugim propisima donesenim na temelju Ustava i zakona, prema članu 3. stav 2 [Zakona o državnim službenicima](#). Osim toga, državni službenici su i osobe koje u državnim tijelima obavljaju informatičke poslove, opće i administrativne poslove, planske, materijalno-financijske i računovodstvene poslove i slične poslove.

Udaljenje državnog službenika iz službe odnosno suspenzija definirano je istim zakonom u dijelu koji propisuje odgovornost i disciplinski postupak u slučaju povrede službene dužnosti. Prema članu 112. Zakona o državnim službenicima, rješenjem čelnika tijela službenika se može udaljiti iz službe ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi, dok traje taj postupak, mogao štetiti interesima službe. Čelnik tijela dužan je udaljiti iz službe državnog službenika protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti

zbog djela s obilježjima korupcije. Smatra se da je udaljen iz službe službenik protiv kojega je pokrenut istražni postupak i određen pritvor, o čemu se donosi rješenje. Udaljenje iz službe traje do okončanja kaznenog postupka ili postupka zbog teške povrede službene dužnosti, a u slučaju iz prethodnog stava, do isteka pritvora.

Protiv rješenja o udaljenju iz službe službenik može izjaviti žalbu nadležnom službeničkom sudu u roku od 15 dana od dostave rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja. Službenički sud dužan je odlučiti o žalbi najkasnije u roku od 15 dana od primitka žalbe. Odluka službeničkog suda o žalbi je izvršna danom dostave rješenja stranci, prema članu 113. ovog zakona.

Kako propisuje član 114. Zakona o državnim službenicima, **za vrijeme udaljenja iz službe službeniku pripada naknada plaće u iznosu od 60%, a ako uzdržava obitelj, 80% plaće isplaćene u mjesecu koji je prethodio udaljenju iz službe.**

Puna plaća pripada službeniku od dana vraćanja u službu. Službeniku se vraća obustavljeni dio plaće od prvog dana udaljenja u sljedećim slučajevima:

- a) ako službenički sud uvaži njegovu žalbu protiv rješenja o udaljenju iz službe,
- b) ako je pravomoćnim rješenjem obustavljen kazneni, odnosno postupak zbog teške povrede službene dužnosti, osim zbog zastare vođenja postupka,
- c) ako je pravomoćnom presudom u kaznenom, odnosno pravomoćnim rješenjem u postupku zbog teške povrede službene dužnosti oslobođen od odgovornosti.

IV. Srbija

Propisi Republike Srbije koji uređuju tretman državnog službenika u slučaju njegovog udaljenja s rada su sljedeći:

- Zakon o državnim službenicima,
- Zakon o platama državnih službenika i nameštenika, i
- Zakon o radu.

Prema [Zakonu o državnim službenicima](#), državni službenik u Republici Srbiji je lice čije se radno mjesto sastoji od poslova iz djelokruga organa državne uprave, sudova, javnih tužilaštava, Državnog pravobranilaštva, službi Narodne skupštine, predsjednika Republike, Vlade, Ustavnog suda i službi organa čije članove bira Narodna skupština ili s njima povezanih opštih pravnih, informatičkih, materijalno-finansijskih, računovodstvenih i administrativnih poslova. (*Član 2. ovog zakona*)

Isti Zakon u Glavi devetoj propisuje odgovornost državnih službenika, a pored ostalog i disciplinsku odgovornost. Član 107. precizira da je državni službenik disciplinski odgovoran za povrede dužnosti iz radnog odnosa, da odgovornost za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost te da povrede dužnosti iz radnog odnosa mogu biti lakše i teže.

Prema članu 116. Zakona o državnim službenicima, državni službenik protiv koga je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela učinjenog na radu ili u vezi s radom ili disciplinski postupak zbog teže povrede dužnosti može da se udalji s rada do okončanja krivičnog, odnosno disciplinskog postupka ako bi njegovo prisustvo na radu štetilo interesu državnog organa ili ometalo vođenje disciplinskog postupka. Rješenje o udaljenju s rada donosi rukovodilac ili

disciplinska komisija, u zavisnosti od toga ko vodi disciplinski postupak. Rješenje o udaljenju s rada opoziva se, po službenoj dužnosti ili na prijedlog državnog službenika, ako prestanu razlozi zbog kojih je doneseno.

Na rješenje o udaljenju s rada državni službenik može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja. Žalbena komisija dužna je o žalbi odlučiti u roku od pet dana od dana prijema žalbe, inače se smatra da je žalba odbijena, prema članu 117. Zakona o državnim službenicima.

Zakon o platama državnih službenika i namještenika definira pravo na naknadu plate državnom službeniku koji je privremeno udaljen s rada. Prema članu 35. ovog Zakona, državni službenik koji je udaljen s rada zbog toga što je protiv njega pokrenut disciplinski postupak zbog teže povrede dužnosti iz radnog odnosa ima, dok je udaljen s rada, pravo na naknadu plate **koja iznosi 50% osnovne plate** za mjesec koji prethodi mjesecu u kome je doneseno prvostepeno rešenje o udaljenju.

Državni službenik protiv koga je disciplinski postupak obustavljen ili koji je oslobođen u disciplinskom postupku ima pravo na razliku između isplaćene naknade plate i punog iznosa osnovne plate.

Državni službenik kome je određen *prитvor* ima pravo na naknadu plate prema opštim propisima o radu, koja se isplaćuje na teret organa koji je odredio pritvor. Prema članu 166. Zakona o radu, zaposleni kome je određen pritvor udaljuje se s rada od prvog dana pritvora, dok pritvor traje. Udaljenje može da traje najduže tri mjeseca, a po isteku tog perioda poslodavac je dužan da zaposlenog vrati na rad ili da mu otkáže ugovor o radu ili izrekne drugu mjeru u skladu s ovim zakonom. Ako je protiv zaposlenog započeto krivično gonjenje zbog krivičnog djela učinjenog na radu ili u vezi s radom, udaljenje može da traje do pravosnažnog okončanja tog krivičnog postupka. (*Član 167. Zakona o radu*)

Prema članu 168. Zakona o radu, za vrijeme privremenog udaljenja zaposlenog s rada zaposlenom pripada **naknada zarade u visini jedne četvrtine, a ako izdržava porodicu u visini jedne trećine osnovne zarade**. Naknada zarade za vrijeme privremenog udaljenja s rada u smislu člana 166. ovog zakona (*kad je zaposlenom određen pritvor*) isplaćuje se na teret organa koji je odredio pritvor.

Zaposlenom za vrijeme privremenog udaljenja s rada, u smislu čl. 165. i 166. Zakona o radu, pripada razlika između iznosa naknade zarade primljene po osnovu člana 168. ovog zakona i punog iznosa osnovne zarade, i to:

- 1) ako krivični postupak protiv njega bude obustavljen pravosnažnom odlukom, ili ako pravosnažnom odlukom bude oslobođen optužbe, ili je optužba protiv njega odbijena, ali ne zbog nenadležnosti;
- 2) ako se ne utvrdi odgovornost zaposlenog za povredu radne obaveze ili nepoštovanje radne discipline iz člana 179. st. 2. i 3. ovog zakona. (*Član 169. Zakona o radu*)

V. Izvori informacija

Naučni rad „Disciplinska odgovornost državnih službenika“, autorica Anica Drmić, HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 4., str. 997–1017

Izvor: Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa „Hrčak“

https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=199581

Naučni rad „Disciplinska odgovornost državnih službenika u pravu Republike Srbije“ autora Damira Jurasa, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, No. 1-2/2015, 2015.

Izvor: Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa „Hrčak“ <https://hrcak.srce.hr/142295>

Internetska stranica Službenog lista Crne Gore

<http://www.sluzbenilist.me/content/?str=1&oblast=propisi&unazivu=Zakon%20o%20dr%C5%BEavnim%20slu%C5%BEbenicima&vakta=-1&submit>

Internetska stranica Narodnih novina Republike Hrvatske

<https://narodne-novine.nn.hr/search.aspx?upit=Zakon+o+dr%c5%beavnim+slu%c5%bebenicima&naslovi=da&sortiraj=1&kategorija=1&rpp=10&qtype=3&pretraga=da>

Internetska stranica Vlade Republike Srbije

<https://www.srbija.gov.rs/dokument/173642/zakoni-o-drzavnoj-upravi-i-drzavnim-sluzbenicima.php>

Internetska stranica Pravno-informacionog sistema Republike Srbije

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/resenje/2005/24/1/reg>